Жемқорлық туралы түсінік

Жемқорлық (лат. corruptio - сатып алу) — мемлекеттік басқару құрылымдарындағы лауазымды қызметкерлердің өздеріне тапсырылған қызмет мүмкіндіктерін жеке бастарының пайдасы мен мүддесі үшін пайдалану мақсатында жасаған қоғамға қауіпті қылмыстық іс-әрекеттері.

«Сыбайлас жемқорлық –

- бұл ғаламдық мәселе, одан әлемнің бірде-бір мемлекеті, бірде-бір саяси жүйе, бірде-бір саяси тәртіп қорғалған емес.

Сондықтан, бұл індетке бірлесе қарсы тұруымыз керек.

Н.Ә.Назарбаев.

Сыбайлас жемқорлықтың зардаптары:

- қоғамның бақытты болашағын тежейді;
- елдің халықаралық беделіне көлеңке түсіреді;
- жұртшылықтың заң мен әділдікке, билікке деген сеніміне сызат түсіреді.

MyShared

СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ ЗАҢДАР

"Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес туралы" *2.07.1998 жыл*

"СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ ІС ҚИМЫЛ ТУРАЛЫ"

18 .11. 2015 жыл

“2015-2025ж.ж. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы ” СТРАТЕГИЯНЫҢ БАСЫМ БАҒЫТТАРЫ

жемқорлыққа қарсы саясатты насихаттау

Жұртшылық бойында жемқорлыққа қарсы тұрарлық мәдениетті, білім мен тәрбиені қалыптастыру

Мемлекеттік қызмет көрсету сапасын бағалау және бақылау

Стратегияның мақсаты елімізде сыбайлас жемқорлық деңгейін төмендету, барынша жою.

Тәуелсіз Қазақстандағы сыбайлас жемқорлықпен күрестің даму

тарихын жалпылай төрт кезеңге бөліп қарастыруымызға болады:

бірінші кезең – 1992-1998 жылдар. Сыбайлас жемқорлықпен

күрестің бастапқы кезеңі және нормативтік-құқықтық базаның

қалыптасуы;

екінші кезең – 1998-2000 жылдар. Сыбайлас жемқорлықпен

күрестің басты құқықтық және әдістемелік негізі ретінде сыбайлас

жемқорлыққа қарсы туралы заңнаманың пайда болуы;

үшінші кезең – 2001-2004 жылдар аралығы. Сыбайлас

жемқорлықпен күрес проблемаларын шешуде жүйелік

көзқарастың қалыптасуы;

төртінші кезең – 2005 жылдың ақпанынан бергі уақыт.

Қазақстанның жылдам экономикалық, әлеуметтік және саяси

модернизациялау контекстінде сыбайлас жемқорлықпен күресі.

Тарихта сыбайлас жемқорлықтың пайда болуымен күресудің көптеген әдістері бар.

- **Біріншіден,** заңды қатайтып және оның орындалуын қатаң қадағалау, сол арқылы жазалау қаупін күшейту.
- **Екіншіден,** лауазымды адамдарға ережелер мен заңдарды бұзбай өздерінің кірістерін көбейтуге мүмкіндік беретін
- **Үшіншіден,** нарық пен бәсекелестіктің рөлін күшейту, сол арқылы сыбайлас жемқорлықтан түсетін ықтимал пайданың көлемін азайту. экономикалық механизмдерді туғызу.

Бұқаралық ақпарат құралдарындағы тұрақты шығатын сыбайлас жемқорлыққа қарсы айдарлар саны

- 398 дәрістер құрады, телеарналар мен радиоларда мемлекеттік органдар мен әкімдіктер 1576 бейне және дыбыс түсірілімдерін шығарды, олар азаматтық ұстаным мен сыбайлас жемқорлыққа қарсы көзқарасты қалыптастыруға бағытталған, БАҚ-та шамамен 4100 материалдың шығуы ұйымдастырылды Астана және Алматы қалаларының әкімдіктері қоғамның және БАҚ өкілдерінің қатысуымен сыбайлас жемқорлыққа қарсы күреске арналған 9766-дан астам іс-шара өткізді.

Кез-келген адам білу керек:

- сыбайлас жемқорлыққа байланысты құқық бұзушылық пен күрестің нормативтік-құқықтық базасын;
- сыбайлас жемқорлыққа байланысты құқық бұзушылық үшін жауапкершілікке тартылу тәртібі және санкциялар;
- сыбайлас жемқорлыққа байланысты құқық бұзушылықтың алдын алу және жол бермеу;
- алған білімдерін практикада қолдана білу;
- сыбайлас жемқорлыққа байланысты әртүрлі іс-әрекеттерге қарсы шығу.

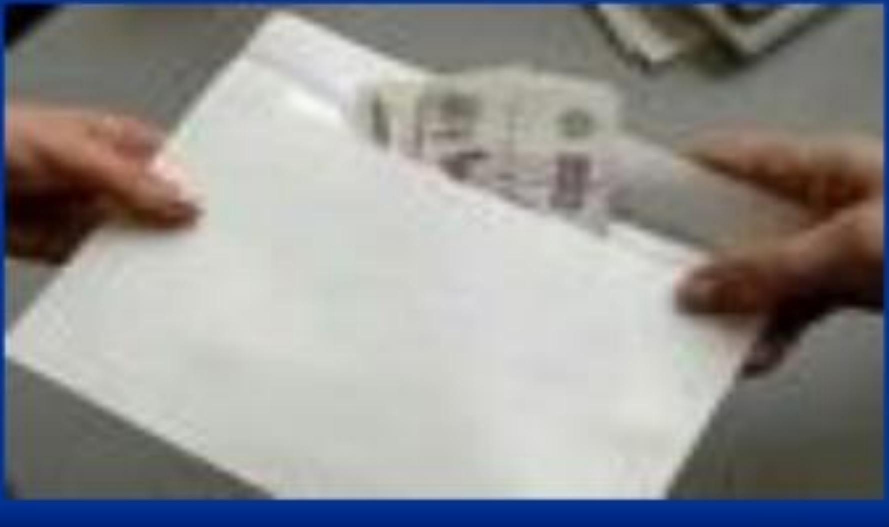

СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ ІС ҚИМЫЛ ТУРАЛЫ

Заңды жүзеге асыруға бүкіл қоғам, бизнес құрылымдар, жеке секторлар, БҰҚ қатысады

Тәжірибе: Гонконг, Сингапур, АҚШ, Корея, Ұлыбритания және Италия

Негізі: БҰҰ Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес Конвенциясы(31.10.2003ж.) ҚР 04.05.2008 ж. ратификциялады

ҚР Мемлекеттік қызмет істері министрлігі және оның жергілікті департаменттері – <u>сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатты жүзеге асыратын және осы бағыттағы жұмысты үйлестіретін өкілетті орган</u>

MyShared

8 бап. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін талдау (ішкі және сыртқы)

Себептер мен жағдайларды анықтау, зерделеу

Меморган, жұртшылық, кәсіпкерліктің – өзара байланысы

Мемлекеттік қызмет көрсету

Рұқсат беру

Заңдар, Ережелер. Стандарттар. Регламенттер және т.б.

Нәтижесінде

Сыбайлас жемқорлық тудыратын мүмкіндіктерді жою

MyShared

11 бап. Қаржылық бақылау шаралары

2017 жылдан бастап кіріс пен қатар шығыс декларациясы да тапсырылатын болады.

2020 жылы республика азаматтары түгел тапсыруы күтілуде.

MyShared

17 бап. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы ұлттық баяндама

Осы мәселедегі мемқызметшілер мен азаматтық қоғамның жұмыс нәтижесі *(қоғамдық бірлестіктер,ҮЕҰ, саяси партиялар)*

ҚР Президенті бекітеді:

1. Дайындау
2. Президентке енгізу
3. Жариялау тәртібі

Министрліктің есебі

с.ж. халықаралық және ұлттық деңгейде таралу жай-күйі мен үрдістерін талдау мен бағалау;

- **ұсыныстар беру**

- **ғылыми – практикалық зерттеулер**
- **кейстерді зерделеу**
- **әлеуметтік мониторинг өткізу**

MyShared

«Біз коррупцияға қарсымыз»

- **Елбасы “Сыбайласқан қылмысқа қарсы күрес” форумында “Мемлекетіміздің экономикалық өсуіне және саяси тұрақтылығына қауіп төндіретін күш –ол жемқорлық” деп баса атап өтті. Осы форумда Н.Назарбаев әрбір тапсырылған ведомствоның басшысы коррупцияның жай – күйіне, індетпен күресуіне жауапты екенін қадап айтты.**

Қазақ мемлекеті коррупцияның жолын кескен елдер ішінде

- 120-орыннан 105-орынға жайғасты

Барлық мемлекеттік органдар мен лауазымды адамдар өз құзыреті шегінде сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес жүргізуге міндетті

ЖЕМҚОРЛЫҚ ЗАРДАБЫ

- *Экономикалық өсу қарқынның тежелуіне*
- *Әлеуметтік, саяси шиеленістердің құрт асқуынуына ұрындырады.*
- *Жоғары лауазымды мемлекеттік қызметкерлер жаппай жемқорлыққа салынған жағдайда құқық қорғау органдары оларды жасаған қылмыстары үшін қылмыстық жауапкершілікке тарта алмайтын жағдай қалыптасады.*

ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ КҮРЕС БОЙЫНША ШАРАЛАР

- мемлекеттік университетінде жеке оқу орны аясында жоғары білім жүйесіндегі сыбайлас жемқорлыққа байланысты құқық бұзушылықтың алдын алу және болдырмау, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдар жасау бойынша белсенді жұмыстар атқару.
  білім жүйесіндегі басшылар, бұл мәселені үнемі бақылауда ұстайды.
- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-әрекеттер мәселесі ғылыми кеңестің күн тәртібіне шығарылып әртүрлі мәжілістерде қаралады. ОО-ның бірінші басшылары барлық қызметкер-оқытушылар құрамымен үнемі кездесу өткізіп, жиналыстарда сыбайлас жемқорлыққа байланысты мәселелер көтереді.
  Білім жүйесіндегі Басшылар әрбір құрылымыдық бөлмішесінде тәрбие жұмысы жоспарын әзірлеп, оған міндетті түрде құқықтық тәрбиесі бойынша тармақтар енгізіледі, құқық қорғау органдары қызметкерлерімен кездесулер ұйымдастырылып білім алушылардың өнегелілік тәрбиесіне басты назар аударылады.

Сыбайлас жемқорлықпен күрестің мақсаттары мен міндеттері

- 4.1 Азаматтардың заңды мүдделері мен еркіндіктерін, құқықтарын сыбайлас жемқорлықтан қорғауды қамтамасыз ету.
- 4.2 Сыбайлас жемқорлыққа байланысты құқық бұзушылықтың алдын алу, анықтау және жол бермеу жөніндегі нормативтік-құқықтық базаны жетілдіру.
- 4.3 Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-әрекеттердің формаларын,әдістері мен құралдарын оңтайландыру.
- 4.4 Азаматтық құқық құрылымдарымен өзара әрекет жасау.
- 4.5 Қазақстанның сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес саласында халықаралық ынтымақтастығын кеңейту және жандандыру.